

وثائق تاريخيه كلياتى :　　عدد ١

وقعهٔ جديد

مؤلفى

اندرون همايون ناظرى مرحوم ابوبكر افندى

ع . ف : ا . ر

استانبول

١٣٣٢

طب وَ فن كتابخانه‌سى

by Ebu Bekr
Efendi

Vakʿi cedid.

Istanbul,
1332 A.H.

وثائق تاریخیه کلیاتی :   عدد ۱

وقعهٔ جدید

مؤلفی

اندرون همایون ناظری مرحوم ابوبکر افندی

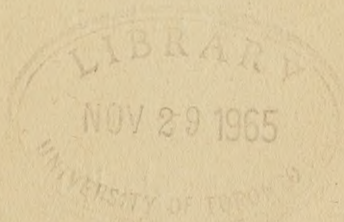
ع . ف : ا . ر

استانبول

۱۳۳۲

طب و فن کتابخانه‌سی

«قدر» مطبعه‌سی
درسعادت سلطان
حمام -- ١٣٣٠

طبع ونشر ایتدیكمز اشبو كتابجه آثارنادره‌دندر. مؤلف رساله‌نك نهایتنده كندینی « بو احقر پر قصور السید ابو بكر ظهور وقعهٔ جدیدی بروجه محرر انشا وتسطیر وتحریر ایتمكله » دیه بیان ایدییور . بو ذات سلطان محمود خان ثانی نزدنده درجهٔ نهایه‌ده موقر ومحترم بولنان مرزیفونلی ابوبكر افندیدر . لادیقده مدفون سید بلال اولادندن سید احمد سلاله‌سندندر. پدرینك اسمی سید محمد اغادر. عموجه‌سی سلحدار عبداله آغادر. اندرون همایونه دخول ایده‌رك خزینهٔ همایونده باش قوللقجی اولمش ، بعده سرچوقه‌دارلغه ارتقا ایتمش ایدی . ۱۲٤۳ سنه‌سنده وظیفه‌سندن عفو ایله برابر بلا خدمت مابین همایونده ابقا ایدلمش ایدی . برسنه صوكره قهوه‌جی باشی ، متعاقباً خزینهٔ همایون كتخداسی اولوب ۱۲٤۷ ده بالجمله اندرون همایون مستخدمینك ضابطی اولان سلحدارلق منصبنك الغاسنده اندرون همایون ناظری نصب اولندی . ۱۲۵۱ سنه‌سی رمضاننك یكرمی

ایکنجی پازار کونی وقات ایلدی. ایوبده مهر شاه والده
سلطان عمارتی پیشگاهنده مدفوندر . سجل عثمانی صاحبی
« عالم ، عاقل ، صادق » اولدیغنی بیان ایتمشدر .

بو کتابجه‌نك المزده‌کی نسخه‌سی اوفاق قطعه‌ده
اون بشر سطرلی قرق ایکی صحیفه‌دن مرکبدر . اورته
بر تعلیق یازی ایله تحریر اولنمش اولوب نسخهٔ یکانه اولمسی
و محررینك خط دستیله محرر بولنمسی محتملدر . نهایتنده‌کی
«فی ۷ حا سنه ۱۲۳٤» کتابچه‌نك تاریخ تحریری اولملیدر.
یکیچریلری بیان ایدر ایکن اسملرینه دائما « دلاورلر »
صفتنی تردیفی کبی بعض قیودات دخی بوکا دلالت ایدر .

وقعهٔ جدید دولت علیهٔ عثمانیه‌نك ۱۱۸۲ سنه‌سندن
۱۲۲۸ سنه‌سنه قدر اولان احوال عمومیه‌سنه دائر خلاصهٔ
تاریخیه اولوب مخطره طرزنده قلمه آلنمشدر . دقتله
مطالعه اولنورسه داخلی وخارجی احوال عمومیهٔ دولتك
حکایه‌سنده انتظامه پك زیاده رعایت و دقت ایدلدیکی
وبونکله برابر دیکر تاریخلرده کوریله‌میان خیلی ناشنیده
معلوماتی جامع اولدیغی تظاهر ایدر . از جمله صنوف
عسکریه‌نك تعلیم وتعلمسز بر دیرتی حالنی اکتساب
ایتملرینه عائد اسبابی بیان ایدر ایکن « یدلرنده اولان
اسامیلریله وقت حضرده کندیلرینی اداره ایده‌مدکلرندن»

طولانی عسکرلکله برابر صنایع وتجارته توسل ومشغول اولدقلرینی بیان ایدییور . واقعا دولت علیه‌نك اوائلنده یکیچری وسائر صنوف عسکریه‌یه تخصیص اولنان علوفهٔ یومیه او زمانه کوره اولدقجه یوکسك وهر بر حوایجی تطمینه کافی درجه‌ده ایسه‌ده مؤخراً اقچه‌نك قیمتی جسته جسته تنزل ایتمش ، حالبوکه علوفهٔ مخصصه حالیله قالمش اولدیغندن عساکر تأمین معیشت ضمننده صنعت وتجارته سلوك ایلمشلر ایدی . حکومتجه نه بونك اوکنه کچلمش ، نه‌ده علوفه‌لرك احتیاجه کافی درجه‌ده تزییدینه اعتنا قلنمش اولدیغندن بوجهت ضبط وربط عسکرینك خللدار اولمسنه سبب ویره‌ن خصوصاتدن بری و باشلیجه‌سی اولمشدر .

سلطان سلیم خان ثالث دورنده نظام جدید عساکرینك تنظیمیله بونلرك ماهیه‌لرینك تأمینی ایچون اجرا قلنان تدابیر مالیه‌نك ادارهٔ سابقه‌نك دوامندن مستفید اولانلرك اغبرارینی وتدابیر مذکوره‌نك موجب اولدیغی تزیید تکالیف ایسه اهالینك حکومتدن خوشنودسزلغنی موجب اولدیغنی دخی پك کوزل تعریف وتوصیف ایتمکده‌در . بونکله برابر روم ایلیده طاغلی اشقیاسنك ظهورینی بو اغبرار ونفرت اهالی‌یه عطف دخی دیکر تاریخلرده یوقدر .

فرانسه‌نك اعلان جمهوریتدن اعتباراً دولت علیه حقنده اتخاذ ایتدیکی سیاستی وبونك نتیجهٔ مضره‌سی اوله‌رق مصر مسئله‌سی وقوعبولدیغی وانکلیز دونماسنك استانبول اوکنه ورودی کبی حادثه‌لر سر نمای ظهور اولدیغی حالده رجال دولتك بو پولتیقه‌یی تعقیبدن فراغت ایتمدکلرینی و کتخدای صدر عالی ابراهیم بسیم افندی کبی بعض ذواتك دولتی انکلیز پولتیقه‌سنه تقریب افکارینك نه صورتله نتیجه‌سز قالدیغنی بیان ایدر . فرانسز سیاستی یالکز امور خارجیه‌ده دکل امور داخلیه‌ده دخی تأثیر ایتدیکنی بروجه آتی یازمشدر : سلیم خان ثالثك خلعی وسلطان مصطفی خان رابعك علیه‌دن جلوسی اوزرینه «فرانسه ایلچیسی مارالذکر استانه قراری فراره تبدیل واثنای راهده روسجغه داخل وعلمدار مصطفی پاشا ایله ملاقات وجبلت اصلیه‌سنده اولان کلام فاسده‌لر ایله اغفال وحادثه‌لره سبب مستقل اولوب » افاده‌سی دخی هیچ بر تاریخده کوریله‌میان ناشینده بر قیدردر .

امور داخلیه‌ده اولدیغی کبی امور خارجیه‌ده دخی علمای طریقك فوق‌العاده تعصبی وبونلرك رجال دولت ایله وقوعبولان منافرت شدیده‌لرینك دولتجه حاصل

ایتدیکی تأثیراتی دخی جابجـا نظر دقتی جلب ایده‌جك درجه‌ده کوسترمشدر .

غایت ساده وصافدلانه افاده‌لرله حقیقت تاریخیه‌یی فوق‌العاده تصویر ایتدیکی کبی تعریف اشخاصده دخی اولدقجه مهارت کوسترمش وبرایکی کلمه ایله ماهیتنی بیان ایلمشدر .

*
* *

وقعهٔ جدیدی بزه اهدا ایتمك لطفنده بولنان ارباب معارفدن حاجی بك زاده احمد مختار وبوکا دلالت ایدن ممدوح شوکت بکلره بیان تشکری وظیفه‌دن عدایلرز .

سلطان سليم خان ثالث

Sultan Sélim III

وقعهٔ جدید

حمد بی حد اول خالق الموجودات ورب المخلوقاته وصلوة وسلام فخر عالم سیدالرسلات و صاحب الآیات بیناته وال واصحاب ذوی السیادة والسعادة وازواج الطاهراته اولسون که اشبو دولت علیهٔ ابدی الدوامك شعشعهٔ الایشی وشوکت وسلطنت ستایشی آنجق شریعت احمدیه یه انقیاد واطاعت واحکام شرعیه نك اجراسی خصوصلرینه اقدام واهتمام شاهانه لرندن ومایهٔ اصلیهٔ آل عثمانیه ده درکار اولان عدل وعدالت وعامهٔ ناسه کمال شفقت ملوکانه لرندن ایجاب ایدوب (ثبات الملك فی العدل) مفهومنجه هر نه قدر الام واکداره کرفتار اولنور ایسه دخی شعاع اسلامیه ایله ماه تابان وشمس درخشان مثللو پرتو اندازو بعنایت الله تعالی خسوف وکسوفدن صافترو معرا وسایه ساز اولوب بوفروشوکت و سلطنته و حوزهٔ حکومت شهنشاهیده آسوده اولان بلاد و مملکته دول نصارا غبطه وحسده اغاز ایله دولت علیه نك آرایش واستراحتلرینی جابجا ترك ایتدیرمك وکندو ایشلرینه رایج ویرمك غوغاسیله اوچ

وبش سنه‌ده بر کره تکلیف مالایطاق بیراق کوستروب
بالضرور سفر ایتمك لازم کلدیکی نمایان بیکیوز سکسان
ایکی تاریخندن برو وقوع بولان اسفار همایونلرده جنك
آور اولان درکاه عالی یکیچریلری و سپاه وسلحدار
وبلوکات اربعه وجبه‌جی وطوپجی و سائر صنوف
عسکریه‌نك یدلرنده اولان اسامیلریله وقت حضرده
کندولرینی اداره ایده‌مدکلرندن تعلیم و تعلمی مدت
وفیره‌درکه ترك وکار کسبه تمیل و قحط وغلا حسبیله
صنوف عسکریه‌ده اسلحه بولنمیوب بر تقریب یدینه
کیرسه دخی فروخت وکارلرینه مشغول وکندولرینی
اداره‌یه دوشدکلری وکفاره مقابل اولدقلرنده عدم
مهارتلرندن جنك و جدالده پایدار اوله‌میوب عساکر
اسلامیه منهزم وبوتقریب کفار خاکسار بلاداسلامیه‌دن
قتی‌وافر ممالکی استیلا ویدمنحوسه‌سنه کرفتاروسکنه‌لرینی
اسیرایلدیکی وعساکرمذکورلر مرور ازمنه ایله شیرازهٔ
نظامدن انفکاك وخروج ومجدداً نظامه ادخالی امرعسیر
اولدیغندن عساکر مذکوره‌دن بشقه مجدداً مقابلهٔ
بالمثل معلم عسکره محتاج اولدیغی و اول امرده الزم
و لوازمات محاربه‌دن اولان طوپجی نفراتلرینی ترتیب
ومهماتی تنظیم وسفر وحضرده‌تعلیم ایتدیره‌رك فننده

مهارت حاصل ایلیوب بعده توفنك انداز عساکر ترتیبنه
مباشرت اولندقده دولت علیه‌نك اقصای مراملرینه اطلاع
حاصل ایده‌میوب بیشعور آدملر حسن وقبحنی فرق ایتمیه‌رك
اوجاقلو طرفندن واحاد ناس طرفندن مستکره کوروب قیل وقاله
باعث اولدی ایسه دخی عساکرمذکورك تکثیری خصوصنه
اقدام وصرف انظار ملوکانه اولندقجه آناطولی وروم ایلی
اهالیسنك تکلیفاتی متزاید و سکنه‌سی تحمل ایده‌میوب
پراکنده وپریشان اولدیغی و نظام جدید عساکری
ترتیبنه مباشرت اولندقده ماهیه‌لرینك و لوازماتلرینك
تنظیمی واداره‌سیچون قتی وافر کسانك ایرادینه ومدار
معاشنه وتیمار وزعامتنه خلل طاری اولوب بو تقریب
روم ایلیده طاغلی اشقیاسی ظهور ومدافعه‌سیچون
وزرای عظاملری مأمور و طاغلی اشقیاسی قضا
وقصبه وقرایه دخوللرنده مأمور اولان وزیر بولندیغی
محلدن حرکت وطاغلی اشقیاسنك اوزرینه هجوم و بر
تقریب فرار ایتدیردکده طاغلی اشقیاسی فقرایی تراش
ایدرکبی غارات ایلدی ایسه مأموراولان وزرانك عسکری
بر قات دخی پرداخ ایله فقرانك مغدوریتلری قات
اندرقات اولدیغی ومسندلرده بولنان رجال وکبار بو وسیله
ایله جلب مال سوداسنه دوشدکلری و فقرانك شکر

وشكايتلری عندلرنده مساوی ویکسان اولوب بر درلو
استماع اولنمدیغی وانجام کار روم ایلی حوالیسنده طاغلی
اشقیاسنك تسلطندن وآناطولیده نظام جدید عساکرینك
کثرت وفرتندن روم ایلی وآناطولی اهالیسنك راحتلری
کلیاً مسلوب وبو تقریب نفرت وقوعی وشان شوکت
آل عثمانیه‌نك دأب دیرینهٔ مستحسنه‌لرنده مندرج اولان
مرحمت وعنایت اعلا وادنی وبای وکدایه وعامهٔ ناسه
مبذول و بیدریغ اولدیغی رایکان وعلی الخصوص دول
نصارا ایله مصالحه‌یه رغبت اولندقدن صکره هر بر
خصوصلرینه من کل الوجوه مساعده ومساعفه و کویا
بینهماده محاربه و مقاتله اولنمامش صورتلرنده اعتبار
والتجالری نزد شاهانه‌ده قبوله قرین وتسویغ سنت سنیه
وعادت قدیمهٔ مستدیمهٔ دولت علیه‌دن ایسه دخی دول
نصارادن کندو ولی النعمتلری اولان قراللرینی تلف
واضاعه ایدن کافر بدبخت وخائن دین ودولت اولوب
فرانسه‌لونك جمهور باشیسی اولان بناپورطه‌نك مصر
قاهره کبی بر اولکهٔ معظمه‌یه علی الغفله هجومیله استیلاسی
ودولت علیه‌یه خسارات کلیه‌سی واضح وآشکار ایکن
خیله‌کار خونخوار بیشمارك ینه قول کاذبه‌سنه اعتماد وبو
تقریب ملوکه استناد حاصل واعتبار ایله جمله دولك اوزرینه

ترجیح اولنوب کویا بوکافر بدکار قهرمان قاتل ورستم
زال وزمان دعواسیله جمیع دولی قبضۀ تصرفنه آلمق
عندنده لاشی قبیلندن عد ایدوب فقط دولت علیه ایله
بنابورطه دولتی اولمق وبوایکی دولتدن غیری جهانده
دولت الفاظی یاد اولنمامق خلیاسنه دوشوب دولت
علیه‌دن مهمات و ذخائر خصوصلرنده اعانتدن غیری
مطالبه‌سی اولمیوب روسیه‌لو اوزرینه دول سائره کبی
هجوم ویدکفاره کرفتار اولان مملکتلری اخذومفت ومجاناً
دولت علیه‌یه تسلیم ایلك دام تزویری ایله کندو ایشلرینه
رایج وبو تزویرات ایله شیطان الوسواس مثللو دولت
علیه‌نك عروقلرینه حلول وبو حیله‌کار بد اطوارك قول
فاسده‌سی روسیه‌لویه معکوس وبوقول کاذبه‌سی بلکه
دولت علیه‌نك اعانتی وقوت قاهره‌سیله فعله چیقاریر
ملحوظیله‌هرنه‌قدر قرال قاعده‌سنه منافی وعهد نامه‌لرین
خلافی ایسه‌دخی فرانسه‌لویی دولت علیه‌نك اعتبارندن
اسقاط و ایلچیسنی دفع اولنمسیچون علی الغفله مسقولو
بندره وحوتینه کلوب قلعتین مذکورتینی خیل سنکین
ودلفریب متین ایله ضبط وتسخیر وقلاع خاقانیه‌لره دخول
واستیلا خبری محافظلری وسکنه‌سی طرفندن باعرض
ومحضر دولت علیه‌یه اطاره و تسییر وبو خبر نا معقول

ورودنده بو مثللو حركات نا برجا ملاحظه‌دن امر بعيد
اولديغندن جمله ناس مأيوس و باب عاليده مشورت كبرا
ترتيب وبوتقديرجه روسيه لو اوزرينه سفرايتمك شرعاً
مقتضى وايجاب ومسقولوباليوزينه جواب‌ويريله‌جكى تحقق
و بديدار اولدقده كتخداى صدر عالى بولنان حوتيلى
ابراهيم بسيم‌افندى قوينندن انكلتره‌نك روسيه‌لو خصوصنه
دائرقرق كونه‌دكين مهل طلبى وهرنه‌كه ضايعات وتلفات
اولمش‌ايسه تضمين وقلاع خاقانيهٔ مذكوره‌لردن اخراج
ايله دفع غائله اولنمسنى تعهدذميننده برقطعه تقريرينى‌اعلان
وعلناً ارباب‌شورايه‌قرائت ايلدكده مجلس شوراده بولنان
شيخ‌الاسلام اسعدافندى‌زاده عطاءالله افندى‌حضرتلرى
وصدرين عصمت بك افندى وشمس‌الدين‌افندى وسائر
موجود صدور كرام اسبق حضراتى غضوبانه بسط
مقاله سراغاز ايليوب بويله وبويله بو كافرلره رخصت
ويره‌رك مملكتلرى يد كفاره كرفتار وسيزك كبى آدملر
بو مسندلرده بولنديغندن بو خساراتلر اوله‌يور ديوب
مناقشه وتكدير صورتلرنده ناهمواره‌كلاملر ايله‌قيل‌وقال
وانكلتره‌نك تقريرينى خام ارمودكبى ابراهيم كتخدانك
بوغازينه‌ادخال ايلديلر وروسيه‌لو اوزرينه سفريمز سفردر
ديوب‌شرعاً جواب ويردكارنده انكلتره‌لو دخى روسيه‌لو

ایله اتفاقنه مبنی بالیوزلری برابرجه سفینه‌یه مرکوباً بحر
سفیده متراهی اولدیلر انجق بوخصوصده علمایله رجال
وکبارك بینلرنده نفاق ونفسانیت حاصل وبربرینه بحر و
اداونفسانیتلرینی اجرا قصدینه‌دوشدکلری وبحسب الاقتضا
بیك ایکیوز یکرمی برسنه‌سی ذی القعده‌سنك اون یدنجی
کونی باب عالی‌یه طوغ پرفروغ رکزونصب ومسندصدارت
عظماده بولنسان وزیر آصف نظیر ابراهیم حلمی پاشا
حضرتلری تدارکات سفریه‌یه مباشرت وممالك محروسه‌یه
اوامر نشر وعساکر جلبنه و مهمات تدارکنه اقدام
و اهتمامده ایکن سنهٔ مذکوره‌نك ذی الحجه‌سنك اون
اوچنجی کونی انکلتره‌لونك اون بر پاره سفینه‌سی حکمت
خدا شدید روزکار ایله بحرسفید بوغازندن مرور وعبور
ومدینهٔ اسکداره تابع فنار بغچه‌سی تعبیراولنور مسیره کاهك
جوارنده اطه‌لر پیشکاهنده لنکر انداز وظهور ایلدکده
درعقب آستانهٔ علیه‌نك ساحل بحرلری و اسکله‌لرینه
طابیه‌لر انشا وطوپ وخمبره‌لر وضع ورجال وکباری
تعیین ودونمای همایون سفاینلرینی حاضر وآماده و مهیا
واستانهٔ علیه‌نك سکنه‌سندن مسن واختیار وتوانا وحرب
وضربه مقتدر وغیر دانا اولانلری درکاه عالی یکیچری
آغاسی بولنان پهلوان اغاپرسلاح ایدوب معرکه‌یه مترقب

وبرقاچ نفر دلاورلر خفیجه کفارك سفینه‌لری جوارندن
اسیردخی اخذایلدیلر وفرانسه ایلچیسی طابیه‌لر انشاسنده
واقتضا ایدن محلاره طوپ وخمبره وضعنده برابرجه کزوب
صداقت یوزندن بو تقریب قربیت شاهانه حاصل وکونا
کون کلام فاسده‌لر ایله اغفال ایلدی ایسه دخی مومی الیه
ابراهیم کتخدا ورئیس الکتاب انکلیز محمود افندی سفاین
مرسوملرین ظهورینك اون برنجی کیجه‌سی مومی الیه
محمود افندینك قاضی کوینده کائن ساحلخانه‌سنه واروب
انکلتره‌نك قوماندار اسمیت دیدکلری جنرالی جلب (١)
ودأب دولتدن اولمیان حالاته قصد و تصدی ایتمك
تعهد نامه‌لرین خلافی اولوب بودعوادن فراغت وعودتنه
دائر مکالمه و کلام لین ایله استجلاب قلوب ایده‌رك
فرداسی کونی طرفیندن طوپ و توفنك انداخته
اولمق سزین سحری یوپا یلکن حرکت و بحر سفیده
متراهی ورجعت ایلدکده بناپورطه یکنی اولوب فرانسه‌لو
ایلچیسی اولان جنرالك (٢) اغفال وابرام والحاحیله

(١) آمیرال سمیت ایله ابراهیم کتخدانك قاضی کوینده‌کی
انکلیز محمود افندی ساحلخانه‌سنده اجرا ایلدکلری بو ملاقاته
دائر تاریخلرمزده بر قید کوریله‌مدیکی جهتله حائز اهمیتدر .
(٢) فرانسه سفیری جنرال سباستیانی ناپولیون بوناپارطك
اقرباسندن ایسه‌ده یکنی ذکالدر .

بحر سفید بوغازنده قپودان دریا صالح پاشانك دونمای
همایونی محافظه ایده‌میوب انکلتره‌لویه احراق بالنار
ایتدیرمشیکن طوغلری رفعیله اکتفا وبوغازده مهمات
نظارتنه مأمور دفتردار سابق فیضی افندینك قتلنه (٣)
فرمان قضا جریان واصدار ایتدیردیکی وسالف‌الذکر
حرکات ووقوعات بروجه آتی ذکر وتفصیل اولنه‌جق
حادثه‌لرین اسباب ظاهریه‌سی وموجب منشائی اولدیغی
مستغن عن‌البیان اولوب رجال وکبار ایله موالیٔ عظام
بیننده منافسه مضمر وکجرورفتار درکار اولمغله بناءً علیه
(اذااراداللّه شیئاًهیّ اسبابه) مزایاسی اوزره‌چار ناچار
بیك ایکی‌یوز یکرمی‌ایکی سنه‌سی محرمنك اون‌سکزنجی
کونی یکیچری اردوسی واون طقوزنجی کونی جبه‌جی
وطوپجی وعربه‌جی اوردوسی ویکرمنجی کونی سجاغ
شریف ایله سپاه وسلحدار وبلوکات اربعه اردوسی
ووکیل سلطنت وسردار اکرم ابراهیم حلمی پاشا

---

(٣) فیضی‌افندی نظام‌جدید طرفدارلرندندر. بوغازاستحکا-
ماتنده آغر داورانمسی سر رشته‌سیله اعدام ایدلمشدر . اك
اك بیوك مأمور مسئول‌اولان قپودان پاشانك یالکزطوغلرینك
رفعیله اکتفا اولندیغی حالده بو ذاتك اعدامی سبب حقیقیسی
آز زمان‌ایچنده ترقیسی‌قدمای رجالك کوجلرینه کیتمکله حقنده
نفرت عمومیه‌یی استجلاب ایتملریدر .

حضرتلری داود پاشا صحراسنه نصب خیام وتحریك
لکام ایله یکیشهرلی بویی قیصه صقالی کوسه درونی فتنه
وفساد موسی پاشایی مومیالیه ابراهیم کتخدانك تعریف
والتماسیله قائممقام عالیمقام نصب اولندی . استعیذ بالله
(وان لیس للانسان الا ماسعی) ماصدقی (اذاجاء القضاعمی
البصر) منطوقی اوزره شوکتلو مهابتلو پادشاه عالمپناه
حضرتلرینك ومسندعلیالرده بولنان رجال وکبارك اقصای
مراملری وجایکیر درونلری اولان خصوصی اظهار ایله نظام
جدید عساکرینه تقویت ایچون علی روایته سکسان بیك قات
نظامجدید البسه‌سی تنظیمنه ارادهٔ شاهانه تعلق واردوی
همایون ادرنه‌یه وصول ولحوق خبری ورودنده البسهٔ
مذکورك الباس اولنمسی تصمیم اولندیغی شیوع وکیف
ماتفق ماه ربیع الاولك اون دردنجی جمعه کونی سلاملقده
سکبان باشی اغایه خطاب ایده‌رك یکیچری قشلالرنده
وقوللقلرده نفراتك قلتیوار اسکدارده ولوند چفتلکنده
اولان عساکر شاهانه‌می قشلالره وقوللقلره وضع وتعیین
اولنسه کوزل اولور وجمعیته بادی اولور دیو نطق
همایون صدوری وسکبان باشی اغادخی اردوی همایونه
تحریره محتاجدر دیو جواب ویردیکی وماه مذکورك یکرمی
بر جمعه‌سنده عساکر شاهانه تعبیر اولنور ونظام جدید

عساکری ایله سلاملغه تشریف همایون اوله‌جغی بین الناس شایع واحاد ناسك كوش هوشلرینه القا اولوب (البلاء مؤكل بالنطق) مؤداسی اوزره اناطولی وروم ایلی حصارندن قره‌دکز بوغازینه وارنجه کرك قلعه نفراتلری وکرك یرلوسی نظام جدید عساکرینه داخل اولسونلر ونظام جدید لباسنی کیسونلر مخالفت ایدراولور ایسه براقسون مملکتلرینه کتسونلر صورتنده بیاض اوزره فرمان صدوروبوستانجی باشی شاکر بکه تنبیه ومأمور وبرمقدار البسه بحرسیاه بوغازینه مأمور رئیس الکتاب سابق انکلیز محمودافندی یه ارسال وبوستانجی باشی مومی الیه دخی قلاع خاقانیه‌لرده موجود ضابطانه فرمانی ارائه واراده‌ٔ شاهانه‌یی یکان یکان افاده وابرام وضابطان دخی ناچار لباس مذکوری کیمیه تعهد ونفراتلرینه اعلان واخافه ایلدکلرنده ضابطاندن حصه‌لی خلیل اغانی وحصار دزدارینی نفرات منازعه اره‌سنده ربیع الاولك اون یدنجی بازارایرتسی کونی یشتو وبچاق ایله هلاك ایلدکلرنده (٤) بحرسیاه بوغازینه مأمور اینجه پاشا وسید محمدافندی وسائر

---

(٤) انکلیز محمودافندی سلطان سلیم ثالث دورینك الك بنام رجالندندر . یوسف اگاه افندینك لوندره سفارتنه مأموریتنده معیتنه سرکاتبی تعیین اولنمشیدی . بوصره‌ده انکلیزجه تحصیل یلسی انکلیز محمود افندی دیه شهرتنه سبب اولمشیدی .

مأموران بر رتقریب آستانه یه فرار ونفرات مذکورلر نظام
جدید البسه سنی تفحص واستفسار وانکلیز محمود افندینك
نزدنده اولدیغنی تحقیق ومحمود افندینك بولندیغی محله هجوم
ومحمود افندی تاب آوراوله میوب قایغنه مرکوباً فرار
ونفرات مذکورلر قایقلره سوار وواراسندن واردقلرنده محمود
افندی بویك دره نام محله چیقوب برمدت اوسته یرنده اقامت
ونفرات قارشوسنده اولدیغندن صبر وآرامه تحمل
ایده میوب حرکت وقشلانك اوکنده توفنك وپشتو ایله هلاك
ایلدکارندن صکره جمله قلاع نفراتی بریره جمع ایله نهایتنی تفکر
ومشورتلری اثناسنده اشبو وقوعاتین خبری استانهٔ علیه یه
ورودو رجال وکبار برمعتاد باب عالی جمع ومشورتلرنده
اوجاغی طرفندن ضابطان کیدوب مرامرلرینی سوأل
واسکات یکیچری اولنملرینی رأی وتدبیر ایلدیلرایسه دخی
(المقدر کائن) منطوقی بیت:

نقدر سعی ایدرسن برمراده
ولی اولمز مقدردن زیاده

دونما مستشارلغی ، رکاب همایون بکلکجیلیکی ، رئیس الکتابلق
کبی پك معتنا مأموریتلرده بولنمشدر . عالم ، کاتب موسیقی شناس
ذکرلی برذات ایدی. جغرافیایه عائد پك مکمل آثاری واردر.
اسکدارده آیریلق چشمه سنده مدفوندر .

فهواسنجه تدبیر تقدیره موافق کلمیوب اوجاق طرفندن
کیدن ضابطان و بوستانجی باشی محلنه وارنجه قدر جمعیتلری
متزاید وبوستانجی باشی ببك بغچه سندن ایلرو کیتمه
لیاقتی وجسارتی اوله میوب بوستانجی باشی اندرون همایونه
ویکیچری ضابطانلری اغا قپوسنه کلوب جمعیتلرینك
ازدیاداولدیغنی اخبار وفردای صالی وچهارشنبه کونلرنده
ینه اوجاق طرفندن ضابطان واورطه متولیلری وقره
قوللقجیان ارسال وباب عالیدن سپاه وسلحداران کتخدا
یرلرینی ایصال وکویا اسکات صورتلرینی ملاحظه ایله
اقدام واهتمام اولندی حال بوکه موالئ عظام طرفندن
فرصتی غنیمت عد وقائمقام موسی پاشا ایله مخابره واتفاقاً
سرای خوجه سی منیب افندی یی حصارده کائن ساحلخانه-
سنه ارسال ونفرات مذکورلرین سوزارلرینی کیجه حالیله
جلب وتحریك وعلمانك وقائمقام پاشانك اعانتلرینی تفهیم
ورجالدن ومقربان شاهانه دن اون بر آدمك تلف واعداملرینی
کوشلرینه القا وتقویت ویروب بیشعور مرقوملر دخی
اولطرفه کیدن یکیچری ضابطانی ایله یکدل ویکجهت
وعهد امان وقلیج اتلایوب ینه رجال وکبار باب عالیده
مشورتده واسکاتلرینك صورتنی رأی وتدبیرده اولوب
ولکن قائمقام پاشا رجال وکباری واقف اسرار ایتمیوب

برابرجه تدبیر واقتضا ایدن فرمانلری تحریر وتعویق
وهر نه قدر تعجیل ایلدیلرایسه بروجه سهولت اسکاتلرینه
بقالمدیه رك امرار وقت ایدوب ماه مذ کورك یکرمی بشنجی
کیجه سی اول جمعیت ایله علمایه استناداً اوچیوز مقداری
نفرات روم ایلی حصارندن حرکت وکیجه ساعت برده ایکن
بشکطاشه داخل وساعت بشده طوپخانه یه واصل وطوپجیلردن
وعربجیلردن قزغان اخذ و سحری غلطه دن علم انداز
قبان دقیق اسکله سنه معونه لر وقایقلر ایله مروروبیراقلرینی
کشادایدرك طوغری اغا قپوسنه دخوللرینك خبری باب
عالی یه رسیده وینه رجال وکبار باب عالیده ایکن عساکر
عساکر مذکور شیخ الاسلامه خبر کوندروب اغاقپوسنه
جلب ایلدکده صدرینی ومعزولره باب عالیدن خبرارسال
وباب عالی یه استجلاب ایلدیلر یکیچری دلاورلری شیخ
الاسلامی اغاقپوسندن اوکلرینه قاتوب تعظیم وتکریم ایله
طوغری اتمیدانه کوتوروب میدانده دعوالرینی بیان
وفتوایه مراجعت وبروفق دلخواه فتوایی اخذ واون بر
آدمی مطلوب وشیخ الاسلام افندی دخی تعهدودلاورلرده
بونلردن ماعدایه ضرر وزیان ایتمملرینی متعهد وخساراته
جسارت ایدر اولورایسه بلا امان تلف واعدام ایده جکلرینی
مبین برقطعه حجت شرعیه یه ربط وبو عهد امان اوزره

قربانلر ذبح اولندقدن صکره بزم دعوامز شرعیه دیر و بر کمسنه یه ضرر وزیانمز یوقدردیو دلال ندا ایدرك صراج خانه دن وجبخانه دن قزغانلر اخراجیچون برقاچ سرکرده لر ایله نفرات ارسال وقزغانلری اخذ میدان مذکوره یه ایصال ایلدکلرنده اون بر نفرین دفترینی باب عالی یه ارسال وصدرین ومعزوللری میدان مذکوره یه مطلوب ایلدکلرنده صدور کرام دخی حرکت ومیدانه عزیمت ورجال بو اطواردن احوال عالم علو انداز اولدیغنه تیقن حاصل وباب عالیدن قراری فراره تبدیل وهر بری برر محله کیدوب. باب عالیده قائمقام پاشا وکتخدا بك ورئیس افندی وچاوشباشی وعلمادن عربزاده عارف افندی وشمس الدین افندی قالوب دفعهٔ ثانیده میداندن دلاورلر اون بر آدمی مطلوب ایچون آدم ارسالنده رکاب مستطابه عرض ورکابدن بوستانجی باشی شاکر بکین (٥) سر مقطوعنی ارسال وبعده رکاب کتخداسی ممش افندی (٦) ایله رئیس الکتاب صفی

(٥) شاکر بك میرمیراندن احمد پاشانك اوغلیدر. اندرون همایوندن تفیض ایتمشدر. طوغانجیلرده مدفوندر.

(٦) ممش افندی آربه ومطبخ امینلکلرنده وبلغراد قلعه سی تعمیرات مأمورلغنده، شق ثانی دفتردارلغنده، سلطان کتخدالغنده، حبوبات نظارتنده بولنمشدر. مستقیم بر ذات ایدی. ایوبده کاشغری یولنده مدفوندر.

افندینك (٧) سر مقطوعلرینی ابدستلکنینه وضع وارسال وبعده ضربخانه امینی ابوبکر افندینك (٨) سر مقطوعنی ابعاث وبو سر مقطوعلر میدانه وارنجه فراری مذکورلری حیاً مطلوب ایده‌ریز جوابی ظهورنده باب عالیدن ادملر تعیین ایله کتخدای سابق حوتینلی ابراهیم افندی‌یی کلابی اوغلو دینور دولکر قلفه‌سنك یکی قپو خارجنده اولان خانه‌سنده بولوب اقتان وخیزان ونیجه نیجه حقارتلر ایله میدان مذکوره ادخال وقلیج وبیچاق ایله پاره پاره ایلیوب (٩) مهتر باشیسی یار وفادار وصداقتکاری اولدیغندن انفکاك ممکن اوله‌میوب انی دخی تلف ایلدیلر وکوسه کتخدا تعبیر

---

(٧) صفی احمد افندی ارضروملی اولوب دیوان قلمندن یتشمشدر. بکلکجیلکده، رئیس الکتابلقده بولنمشیدی. اسکدارده مدفوندر. عاقل، عفیف بر ذات ایدی.

(٨) ابو بکر افندی ضربخانه حماللغندن ترقی ایده‌رك ضربخانه امینی اولمش جاهل بر آدم ایدی. قره‌جه احمدده مدفوندر.

(٩) ابراهیم بسیم افندی مکتوبیٔ صدارت سرخلیفه‌لکنده صدارت مکتوبجیلغنده، صدارت ورکاب همایون وبیکخان سلطان کتخدالقلرنده بولنمشدر. اخلاق حسنه ایله متصف واقف امور دولت بر ذات ایدی. اقسرای‌ده توکل حمامی جوارنده مدفوندر.

اولنان چلبی مصطفی افندی (١٠) پنجشنبه کیجه‌سی قبه طاشده طاشده کائن ساحلخانه‌سنده بولندیغندن طوپخانه‌ده جمعیتلرینک درونند‌ه داخل دوشوب طوب وطوب عربه‌سندن ونفراتندن غیری بنم نوایجادم یوقدر دیه‌رك اعذار ودلاورلر دخی اعتذارینی قبول وضرر وزیان ایتمیه‌جکلرینی تعهد ایتدیردیکندن باب عالیدن حرکت وطوغری میدانه وارديغنده قبانه تعیین وامت محمدك اتمکلرینه اهتمام وبصیرت ایلمسنی تنبیه وارسال وباقی فرار ایدن رجال ومقربان شاهانه پنجشنبه کونی بولنمیوب فرداسی جمعه کونی صدرین ومعزوللری دلاورلر سحری باب عالی‌یه ارسال واول امرده دعوالرنده وحلیالرنده اولمیان جلوس همایونی مطلوب وباب عالیدن امام سلطانی‌یی اندرون همایونه ارسال واندرون همایوندن انحلال خبری ورودنده صدرین ومعزوللر میدان مذکوره‌یه واروب شیخ الاسلام وصدور کرام دلاورلرین اوکلرینه دوشوب دعوامز شرعیه‌در کمسنه‌یه ضرر وزیانمز یوقدر هرکیم خساراته

(١٠) مشهور کوسه کتخدا رشید مصطفی افندیدر. پك چوق مهم مأموریتلرده بولندقدن صکره سنی سکسانی متجاوز اولدیغی حالده طوپخانه ناظری ایکن ١٢٣٤ ده ارتحال ایلدی. ایوبده مدفوندر. ذکی، فطین بر ذات ایدی.

جسارت ایدرسه پاره‌وپاره ایده‌ریز دیو دلالر ندا ایدرك
صورت حقدن کورینوب دیوان یولندن شنکل حمامنك
اوکندن الای کوشکینك پیشکاهندن ترزیلر کارخانه‌سنه
وارنجه‌ما بینجی احمد بکی یمیشجی کفره‌نك خانه‌سنده بولوب (١١)
دلاورلرین اوکلرینه کلدکده بلا امان پاره وپاره ایلدیلر
باب همایونه واروب برمدت باب همایوندن کشاده اولمیوب
براغوردن استمکز صداسی عیوقه صعود ونهایت‌الامر
صغوق چشمه قپوسندن علما ایله قائمقام پاشا اندرون همایونه
کیروب السلطان ابن السلطان السطان مصطفی خان علیه الرحمة
والغفران حضرتلرینی تحت عثمانیه‌یه اجلاس وجلوس همایون
وقوعندنصکره باب همایونده دعالر اولنوب باب همایون
فتح وکشاده وبیعته تذکره‌لر ارسال وتیزالدن بولنان علما
ورجال وخدمهٔ شاهانه ایله جمعه کونی ساعت بشده ایکن
بیعت ودرعقب ایاصوفیهٔ کبیره سلاملق اولوب جمله ناس
ویکیچری دلاورلری رأی‌العین مشاهده ایلدکلرندنصکره
یکیچری دلاورلری عودت ونفرات قلعه بوغازده سرکرده‌لر
میدانه رجعت ایلیوب مدینهٔ اسکدارده ولوندچفتلکنده
بولنان نظام‌جدید عساکری بیت :

---

(١١) احمد بك خوتین محافظی خلیل پاشانك اوغلی اولوب
اعاظم رجال اندروندن ایدی. مدفنی قاضی کوینده‌در .

شکست اولسه سراخی جام ومجلس برقرار اولماز
مثلدر سویلنور باش کتسه ایق پایدار اولماز

من ایاسی اوزره کندوکندیلرینه پراکنده وپریشان وقشله‌لرده فرد واحد قالمیوب وقت عصرده الحاج ابراهیم افندی‌یی ساحلخانه‌سنك صویولنده بولنوب باب عالی‌یه کتوردیلر وچاوشباشی اوطه‌سنده مکث ودلاورلره اخبار ومرقوملر چاوشباشی اوطه‌سندن اخذ وکرفت وماشیاً دیوان یولندن نیجه نیجه حقارات ایله سلطان بایزید میداننده چوملکجیلر اوکنه واردقده حرکته مجالی قالمیوب بی‌تاب اولدیغنده پاره‌وپاره ایلدیلر(١٢) وجمعه ایرتسی کونی سحری سرکاتبی (١٣) افندی‌یی اشجی‌سنك

(١٢) اموربحریه ناظری حاجی ابراهیم افندی اردو دفترداری اسماعیل بکك اوغلیدر. صدارت مکتوبی اوطه‌سی سر خلیفه‌لکنده، مکتوبجیلغنده، رکاب همایون وصدارت کتخدالقلرنده، دفتردارلقلرده، حبوبات نظارتنده بولندقدن صکره انکلیز دونماسنك استانبوله ورودنده اموربحریه ناظرلغنه ارتقا ایلمشدی. «فن کتابتده ماهر وتدبیر امورده مثلی نادر اصیلزاده وفطین وصاحب وقار وتمکین اولوب نظام جدیدك بدایتندن بری اکثر مصالح متفرعه‌سنك مدیر ومدبری ایدی» ابوبده کاشغری یولنده مدفوندر.

(١٣) اسمی احمد افندیدر. اندرون همایوندن تفیضله سلطان سلیم ثالثك قرناسی وسرکاتبی اولوب نزد پادشاهیده فوق العاده صاحب اعتبار اولمشیدی.

خانه‌سنده باصیلوب جان خوفیله کیرمیتدن فرار ایده‌یم دیرایکن سوغاغه دوشوب مجروحاً فوت وسر مقطوعنی میدان مذکوره‌یه ایصال ایلدیلر ونظام جدید دفترداری بولنان احمدبك افندی (١٤) اللی التی نك قشله‌سنه داخل دوشوب خلاص اولدی وقپان نائبی افندینك (١٥) تدریسلکی رفع ومیرمیرانلق توجیه وبورسه‌یه نفی اولندی ووالده کتخداسی یوسف آغا (١٦) والده سلطان علیة الشان حضرتلری دار فنادن دار بقایه رحلت ایلدکدن صکره حج شریفه اذن آلوب براً عزیمت وحجاج ذوی الابتهاج ایله مدینهٔ منوره‌یه اوچ قوناق قالور مرحله‌یه وصوللرنده جانب حجازده ظهور ایدن وهابی دینور ملحد وملعونك طرفندن مدینهٔ منوره مفتیسی کلوب والده کتخداسنه ومیرالحاج عبداه پاشایه کوناکون خلط کلام ایله اداء فریضهٔ حج وعجدن حجاج مسلمینی منع وبیك ایکیوز

(١٤) احمد بك تشریفات کیسه‌دارلغنده ، تشریفاتجیلقده ، شق ثانی دفترداری لغنده بولندقدن سکره نظام جدید دفتردارلغنه نقل ایتمشیدی . ١٢٢٥ ده صدارت کتخداسی ایکن وفات ایلمشدر .

(١٥) اسمی عبداللطیفدر . کجه‌جی زاده دامادی ایدی .

(١٦) یوسف اغا کریدلیدر . سلطان سلیم ثالث والده‌سی مهرشاه سلطانك کتخدالغنده بولندیغی صره‌ده‌ده فوق العاده اکتساب نفوذ ایلمشیدی .

یکرمی بر تاریخنده حجاجدن فرد واحد حج وثج ایتمك مقدر ومیسر اوله‌میوب یدی سنه علی التوالی طریق حج مسدود اولمغله والده کتخداسی آغای مومی الیه حجاج ایله عودت ویکرمی ایکی تاریخنده وقعه‌دن صکره اثنای راهدن بورسه‌یه نفی واجلا اولندی وقلعه سرکرده‌لرینی شوکتلو افندمز اوچ کون میدان مذکوره مسافر ایدوب جلوس همایونك اوچنجی بازار کونی درت نفر سرکرده‌لره یومیه‌لر وکورکلر ونفراته یومیه‌لر وعطیه‌لر احسانیله مکرم وملتفت اولدیلر وکوسه تعبیر اولنور چلبی مصطفی افندی ترسانه امینی وحسن تحسین افندی (١٧) رکاب کتخداسی وحالت افندی (١٨) رئیس الکتاب وسید محمد افندی (١٩) ضربخانه امینی نصب اولندی وربیع الآخرك غره‌سی بازار کونی والده سلطان آلایی وماه مذکورك بشنجی پنجشنبه کونی قلیج

---

(١٧) حسن تحسین افندی مالیه‌دن یتشمشدر . شق اول دفترداری، دفتر امینی، رکاب کتخداسی؛ چاوشباشی، روزنامهٔ اول، نشانجی، قلاع خاقانی مفتشی، ١٢٤٢ ده تکرار نشانجی اوله‌رق اوخدمتده ١٢٤٥ ده ارتحال ایلدی. ایوبده مدفوندر.

(١٨) ١٢٣٨ ده قونیه‌یه اعزام ایله افنا اولنان مشهور اتا بك سلطنت محمد سعید حالت افندیدر . یحیی افندی تکیه‌سنده مدفوندر .

(١٩) سید محمد امین افندی اندرون همایوندن یتشمشدر . بر طاقم مهم مأموریتلرده بولندقدن صکره ١٢٤٠ ده وفات ایلمشدر . اسکدارده مسکینلرده مدفوندر .

آلايي اولوب وماه مذكورك اون‌سكزنجى كونى والده كتخداسنك سر مقطوعى ويكرمى دردنجى كونى قپان نائبنك سر مقطوعى وورود وبونلردن ماعدا فردواحده تعدى وتسلط اولنميوب عدالت صورتنده حركت وبر توفنك انداخته اولنميه‌رق وطائفهٔ نسوان وصبيان چارشو واسواقلرده كشت وكذار ايدرك اكرچه جلوس همايون واقع اولدى آنجق عساكر مذكور هرنقدر صورت حقدن كورنديلر ايسه دخى بوحادثه حسبيله فرجه‌ياب ودائرهٔ اطاعتدن خروج‌ايله آستانهٔ‌عليه‌ده اختلال منقطع اولميوب كوناكون تكليفات نابرجايه تصديلرى وشيخ‌ الاسلام‌عزلى ايجاب‌ايلدكده‌فرداسى‌كون ينه‌شيخ‌الاسلامى ابقا ايتديرملرى وقائمقام عزلى ايجاب ايلدكده چاوش باشى حمداه‌بك قائمقام اولمشيكن قرق كون مرورنده ينه موسى پاشايى قائمقام ايتديرملرى وبونلرين امثالى حركات نامرضيه‌يه تصديلرى ودست تطاوللرى حدى تجاوزايليوب بوخلالده‌فرانسه ايلچيسى (٢٠) مارالذكر

---

(٢٠) فرانسه‌سفيرى جنرال‌سباستيانينك فرارى‌وروسجقده علمدار مصطفى پاشا ايله ملاقاتى حقنده تاريخلريمزده معلومات يوقدر . هرحالده پك مهم اولان بوفقره‌يه مؤرخلرمزك جلب نظردقتلرى وظيفه‌دن عد اولنور .

آستانهٔ علیه‌دن قراری فراره تبدیل واثنای راهده روسجغه داخل وعلمدار مصطفی پاشا ایله ملاقات وجبلیت اصلیه‌سنده اولان کلام فاسده‌لر ایله اغفال وحادثه‌لره سبب مستقل اولوب عساکر مذکورک بووجهله تغلبانه حرکتلری شوکتلو افندمزی تعجیز وتصدیع ایله طرف شاهانه‌دن بونلرین حاللرینی بیان ایدرك اردوی همایونك آستانه‌یه عودتنی و متغلبه‌لرین تعدیلرینی منع ودفعی صورتنده اردوی همایونه بر قطعه خط همایون ارسال واردی همایونده بولنان رجال وکبار خداوندکار سابق سلطان سلیم خان حضرتلرینك کرمدیده‌سی اولدقلرندن مجدداً تخت عالیبخت عثمانیه‌یه اجلاسنك تدابیرینی مشورت وروسجقلی مصطفی پاشایی دخی اردوی همایونه جلب وشوراده بالاتفاق خداوندکار سابقی تخت عثمانیه‌یه اجلاس ایتدیرملرینی قول وقرار وعهد وامان ایله علی الغفله ادرنه‌دن اردوی همایونی اخراج وقلاع نفراتنك سرکرده‌سی اولان قباقجی تعبیر اولنور غدار بداطواره اردوی همایوندن الحاج علی آغا نامنده بردلاوری ارسال واردوی همایون آستانه‌یه وصولندن مقدم حصارده ساکن اولدیغی خانه‌سنده خفیجه قتل واعدام ایلدیلر واشبو بیك ایکیوز یکرمی اوچ سنه‌سی جمادی الاولنك

یکرمی بشنجی صالی کونی ادروی همایون داود پاشا صحراسنه داخل وآلای ایله لواءشریفی اندرون همایونه تسلیم وروسجقلی علمدار مصطفی پاشا داود پاشا صحراسنده اقامت وصدر اعظم چلبی مصطفی پاشا حضرتلری جماذی الآخرك دردنجی پنجشنبه کوننه دکین مسند صدارتده استراحت ویومنذ کورده علی السحری علمدار مصطفی پاشا یانندهاولان عساکرایله داود پاشا صحراسندن حرکت وتحریك لکام ایله باب عالی یه داخل ومهرهمایونی چلبی مصطفی پاشادن اخذ وچاوشباشی آغا ایله رکاب مستطابه ارسال وبعده شیخ الاسلام بولنان عرب زاده ونقیب الاشراف دری زاده یی احضار وکتخدای صدر عالی مصطفی افندی ورامز افندی وتحسین افندی (٢١) ایله اندرون همایونده باب السعادهیه واروب خداوندکار سابق سلطان سلیم خان حضرتلرینی طلب واستدعا ودارالسعاده آغاسنه وسائر خدمهٔ شاهانهیه خطاب وابرام واخافه وباب السعاده مسدود اولدیغندن سقفه خروج وحرم همایونه هجوملرنده سلطان سلیم خانی حرم همایونده میراخور اول (٢٢) وخزینه وکیلی نذر آغا وسرچوقدار شهریاری

---

(٢١) روسجق یارانندن مشهور تحسین محمد افندیدر .

(٢٢) محمد اغا اوچنجی سلطان مصطفی خان چوقدارلرندن دلی ایوب اغانك اوغلیدر .

صدراعظم علمدار مصطفی پاشا

Alèmdar Moustafa Pacha

(٢٣)وخزینه کتخداسی(٢٤) وسائر مابینجیلر ایله شهید ایدوب بعده باب السعاده‌یی کشادو سلطان سلیم خان جنت‌مکان حضرتلرینك ارتحال داربقا ایلدیکنی اخبارلرنده مصطفی پاشا مبهوت وانکشت بردهان فکر واندیشه‌یه کرفتار وثیزالدن کلامه قدرتیاب اوله‌میوب بولنان رجال وکبار نطقه کلوب سلطان بن السلطان السلطان محمود خان افندمزی مطلوب وسلطان محمود خان سلطان سلاطین جهان خاقان المؤید بعون الله الملك الرحمن افندمزی بالیمن والاقبال تخت عالیبخت عثمانیه‌یه اجلاس وبیعت اتماممنده شوکتلو افندمز مهرهمایونی مصطفی پاشایه احسان ایله خداوندکار سابق سلطان سلیم خانی شهید ایدن قاتل مرقوملری ومقربان شاهانه‌یی وحرم همایونده جاریه‌لردن قتی وافر نسوانی اعدام وهلاك ایلدیلر وبرمعتاد والده آلایی وقلیج آلایی اولوب بعده مصطفی پاشانك توابعاتی باب عالیده پرسلاح خدمتده قیام ورجال وکبار سکبانلر ایله رفت وآمده دوام وبوحرکاتدن مصطفی پاشانك شجاعتی شیوع واحادناسی اخافه وتخشیٔ خاص وعام ایله آناطولی وروم

(٢٣) صدر اسبق عزت محمد پاشا کوله‌سی کورجی عبد الفتاحدر . مشارالیه طرفندن سرای همایونه تقدیم ایدلمشیدی .

(٢٤) اسمی ابه سلیم اغادر .

ایلی‌یه تحریر اتلر ابعاث وتسیار وقره‌عثمان اوغلونی وچپان اوغلونی وقالیـونجی دیمکله معروف بیله‌جك اعیـانی وسیروزی اسماعیل بکی وبونلرین امثالی شهرتشعار اولان اغواتی آسـتانه‌یه احضار ودعوت وکاغدخانه‌ده حضور همایونه کوتوریلوب کورکار وقپوطلر الباس وسـکبان عسـاکری تحریرینه تعهد ایتدیردیلر وبعـده وطن اصلیه‌لرینه اعاده ورجعت اولندی واول اثناده‌مصطفی کتخدا ابقا وتحسین‌افندی چاوشباشی‌وغالب‌افندی (٢٥) رئیس‌الکتاب‌ورامز‌افندی(٢٦)قپودان پاشا نصب‌وقاضی پاشایه (٢٧)آدم ارسال ومجدداً سکبان عساکری ترتیب وتحریرواسکداره کتوریلوب نظام‌جدیدقشلاسنده‌اسکان ودرکاه عالی یکیچری اوجاغنه سـکبان مذکوری قبول ایتدیریلوب بعده احاد ناسده بولنان یکیجری اوجاغنك اساميلرینی نصفی خزینه مانده ونصف آخرینی کمرکاردن توجیه ومصطفی‌پاشانك علمدارلغنه‌منافی یکیچری‌اوجاغنه

(٢٥) ١٢٢٩ ده مقام‌صدارتی احراز ایدن غالب محمدسعید پاشادر .

(٢٦) قریملی رامز عبدالله‌پاشادر. علمداروقعه‌سنی متعاقب التجا ایلدیکی روسیه‌دن عودتنده روسـجقده ١٢٢٨ ده قتل ایدلمشدر .

(٢٧) علائیه‌لی عبدالرحمن قاضی پاشادر .

نچر ونظر ویکیچری طرفندن وسائر طرفلردن فرد واحد قیل وقال ایتمکه قدرتیاب اولەمیوب باب عالیده واسواقده سکبانلر پرسلاح گشت وگذار وبو وجهله مصطفی پاشا مسند صدارتده قرار بیت :

قنادی بیتسه بر مورك صنور خیره بشارتدر
ولی بیلمز آنی اولکیم زوالینه اشارتدر

فهواسنجه اشبو بیك ایکیوز یکرمی اوچ سنەسی رمضان شریفنك یکرمی یدنجی قدر کیجەسی شیخ ـ الاسلام صالح زادەنك قوناغنه پرسلاح سکبان ایله افطاره عزیمت وبعده تراویحه سلطان احمد جامع شریفنه توجه وبعد اداء صلوة باب عالی‌یه عودت واول کیجه ساعت آلتیده ایکن یکیچری طرفندن حرکت وآغا قپوسنده یکیچری آغاسنی قتل وهلاك وصباحدر صباحدر دیەرك خفیجه دیوان یولندن باب عالی‌یه سوبسو آتش ویروب علوانداز وسحاب پرواز اولدقده مشارالیه متحیر اولوب مخزنده کندوسنی اختفا وقپوسنی سد وبند ویکیچری دلاورلری طرف بطرف تتبع ونهایت‌الامر پاشا قپوسنی کلیاً محترق واحراق تسکین وکارکیر مخزنده مختفی اولدیغنه اطلاع حاصل ایلدکلرنده لاغمجیلر ایله مخزنی هدم وحفر ومصطفی پاشا ظاهر وایچرودن قورشوم

انداخته وبریکیچری اوسته‌سنی هلاك وانجام کار کندوسنی
باروت سیاه ایله تلف واضاعه ایلدی وبومعرکه وقوعنده
طرف همایوندن قاضی پاشایه ورامز پاشایه آدملر ارسال
ونظام جدید بهادرلریله اندرون همایونه کیروب یکیچری
عساکرینك اوزرلرینه هجوملرینی ارادهٔ شاهانه تعلق
واخشام قریب اولدیغندن یکیچری دلاورلری مرام
حاصل اولدی دیو قشلالرینه عودت وافطاره مباشرتده
ایکن بوحاله کمسنه واقف اوله‌میوب نظام‌جدید بهادرلری
باب همایوندن خروج ودیوان یولنده دیکلی‌طاش قربنده
جبه‌جی قوللغی‌نك اوکنه دکین بهادرلر واروب نعره‌لر
ندا وبوحاله یکیچری دلاورلری واقف اولوب درعقب
حمال ورنجبران طائفه‌سندن عساکر جمع ونظام جدید
بهادرلرینه مقابل وقتال وجنك جدال ایدرك سرای
میدانینه واروب جبخانهٔ عامره‌یی احراق بالنار واحراق
مذکور کندو حالیله دیوان یولندن مهترخانه‌یی محترق
وسلیمان پاشا خاننده قرار وتسکین وبوهنکام رامز پاشا
معرفتیله دریادن آغاقپوسنه وسلیمانیه جامع‌شریفنه وبغچه
قپوسنه سفاینلردن طوپ‌انداخته وماه مذکورك یکرمی
سکزنجی ویکرمی طقوزنجی کونلرنده ایکی عسکر
مقاتله ومحاربه‌دن خالی اولمیوب حتی سرای بورنندن

امور بحریه ناظری مورەلی السید علی افندی

Esseyd Ali Effendi, Ministre de la marin
ancien Ambassadeur Ottoman près
la République Française .

يكيچرى دلاورلرى طوپ قالديروب ديوان يولندن امرار ومصطفى كتخدانك قوناغينه انداخته ومصطفى كتخدايى ودفتردار تحسين افندى يى هلاك وتلف ايلديلر وبو اثناده اندرون همايونده سلطان مصطفى خان طابه ثراه حضرتلرينى شهيد ايدوب نهايت الامر نظام جديد بهادرلرى پايدار اوله ميوب قاضى پاشا ورامز پاشا وترسانه امينى موره لى على افندى (٢٨) وبهيج افندى (٢٩) كيجه حاليله دريا طرفندن عازم واسكدارده ولوند چفتلكنده كائن نظام جديد قشلالرينى يكيچريلر احراق بالنار وعساكر مذكور پراكنده وپريشان ومدينهٔ اسكدارده واقع نظام جديد قشلاسنده قاضى پاشانك اموال واشياسنى ونفراته ويريله جك ماهيه اقچه سنى بالجمله يغما وغارات وقاضى پاشا ورامز پاشا روم ايلى طرفنه فراروزمان مروريله فرارئ مذكورلر جمله سى غضب شاهانه ايله قتل واعدام اولنديلر واشبو معركه نك فرداسى كونى بيرام نمازينه زينب سلطان جامع شريفنه تشريف همايون اولوب صلوة عيدى ادا ايلديلر وبو

(٢٨) موره لى على افندى اهميتى درجه سنده اشتهار ايده مامش اجلهٔ رجالندر . مرمقطوعى محمود پاشا تربه سى حظيره سنده در .

(٢٩) بهيج محمد افندى روسجق يارانندر . غايت ذكى برذات ايدى .

حلالده شیخ الاسلام بولنان صالح زاده‌یی (٣٠) وسلحدار شهریاری محمد بکی (٣١) نفی ودری زاده‌یی شیخ الاسلام وکیلار کتخداسی سلحدار حضرت شهریاری وچاوشباشی بولنان ارنابود ممش افندی‌یی قائممقام نصب وبعده مسند صدارته نائل اولوب مستهلك مصطفی پاشانك جسدینی مخزندن اخراج ومهر همایونی بولوب طرف ملوکانه‌یه ارسال ودست شاهانه‌یه وصولنده مشار الیه ممش پاشایه اعطا واحسان بیورلدی ومستهلك مصطفی پاشانك آیاغینه ایپ طاقوب دیوان یولندن کشان بکشان میدانه ایصال وبعده قلعه خندقینه دفن ایلدیلر وسلطان بایزید قربنده‌وزنه‌جیلر ایچنده کائن والده کتخداسی یوسف آغانك قوناغی باب عالی اولوب بر مدت قوناق مذکوره‌ده استقامت وبو وجهله مدافعهٔ معرکه ایله استراحت اولنوب بیك ایکیوز یکرمی بر تاریخندن بروجانب حجازده ظهور ایدن وهابی ملحدینك یدتسلط منحوسه‌سندن مدینهٔ منوره‌یی ومکهٔ مکرمه شرفها الله الی یوم القیامی قوت کرامت

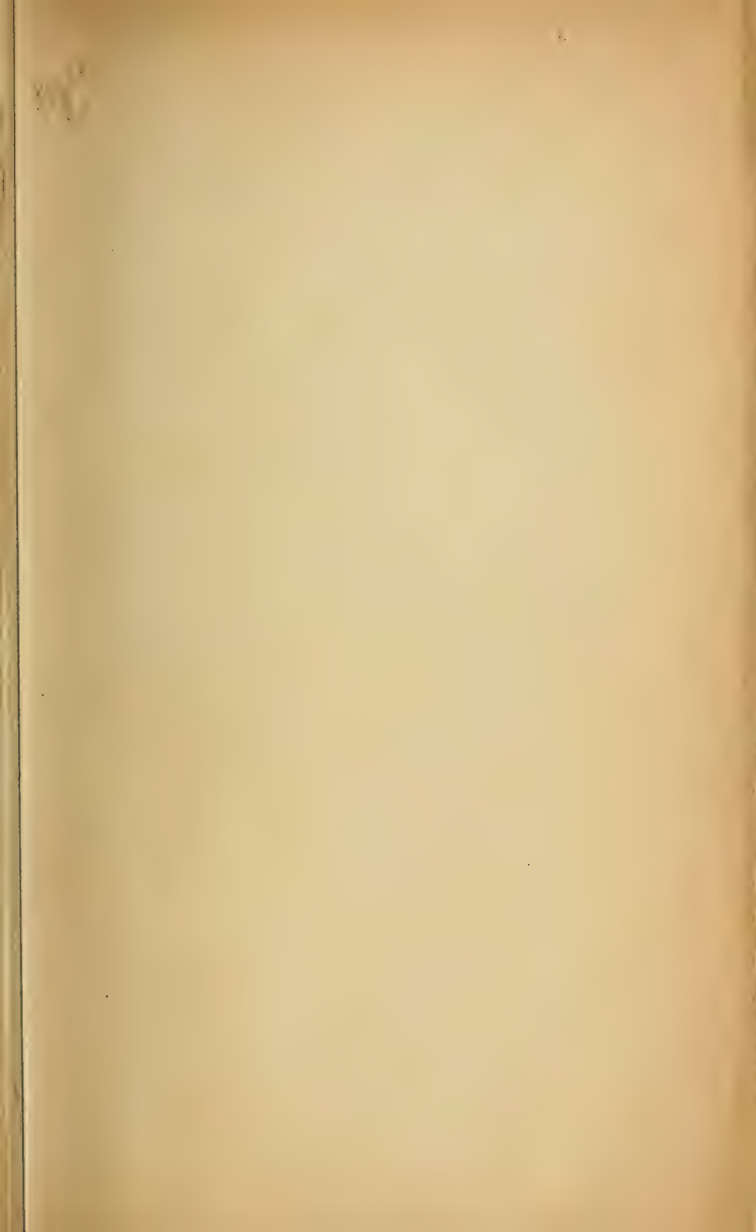
(٣٠) صالح زاده احمد اسعد افندی شیخ الاسلام امین افندینك اوغلیدر . بری ١٢١٨ و دیکری ١٢٢٣ ده اولمق اوزره ایکی دفعه مقام مشیختی احراز ایلمشیدی . ١٢٣٠ ده ارتحال ایلدی . مفتی حمامی قربنده مدفوندر .

(٣١) عزت علی پاشا حفیدیدر .

شهنشاهی ایله مصر قاهره والیسی شجاعتلو محمد علی پاشا
حضرتلری تخلیص واشبو بیك ایكیوزیكرمی سكز سنه سی
محرم الحرامك یكرمی یدنجی كونی قبل الجمعه مفتاح
ذوالفلاح ورودیله حضرت ابا ایوب انصاری علیه رحمة
الباریدن آلای ترتیب وركاب كتخداسی بولنان حالت
افندینك یدمرغوبلرنده تعظیماً وتوقیراً وتكبیراً كوتوریلوب
ركاب مستطابه تقدیم وطریق حج فتح وكشاد وعامهٔ
ناس خندان وشاد اولمغله جناب خداوند بیچون فیمابعد
بومثللو مصائب عظیمه لردن دولت علیهٔ ابدی الدوامی
مصون وعلی الخصوص شوكتلو مهابتلو كرامتلو پادشاه عالمپناه
وشهنشاه ظل الله افندمزی سریر سلطنتلرنده دائم
وبرقرار وعمر ملوكانه لرین متزاید وافزون ایلیه آمین
بحرمة طه ویس .

الخط باقی والعمر فانی مفهومی اوزره بو احقر پرقصور
السید ابوبكر ظهور وقعهٔ جدیدی بروجه محرر انشا
وتسطیر وتحریر ایتمكله نظر ایدنلر قصور
وكسورینی دامن عفو ایله مستور
بیورملری خاصهٔ نیاز
اولنور .

٧ جا سنه ١٢٢٤

فیئاتی ٥ غروشدر .

....

وثائق سیاسیه کلیاتنك نشر ایدیله‌جك اجزای سائره‌سی

قیصری تاریخی

مرأت الظفر

بندر محاصره و استیلاسی

رسالهٔ ضیائیه

جام جم آیین

مصطفی راسخ افندی سفارتنامه‌سی

یمنی افندی سفارتنامه‌سی

تاریخ تیرو حسن پاشا

تاریخ وقعهٔ ادرنه

3 1761 07130526 2